

Κεφ. Ιθ'ον - Μετά πολλῶν μηνῶν κοπιαστικὴν ἀναζήτησιν καὶ ἀλληλογραφίαν μετὰ τὴν Βουλγαρικὴν Μονὴν τοῦ Ἁγ. Ὑρους ἐπὶ τέλους ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν τῶν τελετῶν τῶν Νεστιγαρίων ἐν *Yulzai*. Τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγ.

Philip Thonaton:
Ikon - Oxeu
London 1939
n. 202-230

Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, οἱ κάτοικοι μερικῶν χωρίων

εἰς ἀπόστασιν δώδεκα μιλίων ἀπὸ τοῦ *Yulzai* ἀνάπτουν μεγάλας φωτιὰς καὶ χορεύουν μέσῳ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς εἰκόνας τῶν δύο αὐτῶν ἁγίων.

Τὸ *Yulzai* κεῖται πρὸς τὰ Βουλγαροτουρκικὰ σύνορα ἐν Βουλγαρίᾳ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ εἰς τὸν ^{Βαλτικὸν} *Buxeinon Pónton* (*Βυζαντινὸν*)

Ἡ τελετὴ αὐτὴ εἶνε ὀλίγιστα γνωστὴ καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ ἀκόμη.

Ἐπιμένως δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ἡ μόνη μνεῖα αὐτῆς εἰς τι Ἀγγλικὸν βιβλίον ταξειδίου εἰς Βουλγαρίαν εἶνε ἐσφαλμένη. Εἰς αὐτό οἱ Νεστινάριοι παριστῶνται ὡς λείψανα τῶν εἰκονοκλαστικῶν αἱρέσεων, αἱ ὁποῖοι κατοικοῦν τὸ ὀλίγον γνωστὸν τοῦτο μέρος τῆς Ἑυρώπης

Ἀλλὰ αὐτό τὸ ὄνομα μετὰ τὸ ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ *Yulzai* αὐτοκαλοῦνται - *Iskonoboi* - εἶναι ἡ βεβαιότερα ἀπόδειξις ὅτι εἶναι λείψανα τῶν σφοδρότερων ἐχθρῶν τῶν εἰκονοκλαστικῶν μεταρρυθμίσεων.

Μεταξὺ τῶν μᾶλλον ἀφωτισμένων εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰκόνων ἦτο αἵρεσις ἀπὸ μακρυνόν τι μέρος τῆς Μ. Ἀσίας, γνωστὴ ὡς *Iskonoboi*

καὶ ἵνα δείξωσιν τὴν περιφρόνησιν των διὰ τοὺς εἰκονοκλάστας μεταρρυθμιστάς συνήθειαν νὰ ἀνάπτωσι μεγάλας πυρκαϊὰς καὶ κρατοῦντες τὰς ἰδικὰς των θαυματουργὰς εἰκόνας ρίσηρχοντο κατ'εὐθεΐαν εἰς τὰς φλόγας χωρὶς βλάβην. - Ἀπὸ τῆς συνήθειαν αὐτὴν νὰ φέρουν τὰς εἰκόνας μέσῳ τῆς πηρᾶς δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὰ ἴχνη τῆς ἀληθοῦς σημασίας τοῦ ὀνόματος *Iskonoboi*

Ἡ λέξις "εἰκονοποιεῖν" μεταχειρίζεται ἀπὸ τὸν μάρτυρα *Ἰουλίαν* εἰς τὴν Ἀκολογίαν I, 19 ὡς σημερινήν τὸ φέρειν εἰκόνας. Καὶ μετὰ ἐπισημοποίησιν τῆς λέξεως ἐκ τῶν ἐν Ἀ. Ὑροι γνωριζόντων (*authorities*) ὅτι ἡ λέξις "εἰκονοποιός" ἔχει κατ'εὐθεΐαν σχέσιν μετὰ τὴν λέξιν *Iskonoboi*

Τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πρόβλημα νὰ εὐρωμεν λόγον διὰ τὴν συνήθειαν τῶν *Iskonoboi* νὰ συνδέσθωσι τοὺς δύο Ἁγίους Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην μετὰ τὸν περι-

πατον των επί της πυρᾶς. Ἡ λατρεία ἐν Συρίᾳ τοῦ Ἀδώνιδος καί οἱ πυρολάτραι ὁπαδοί τῶν Ζωροαστρῶν τῆς Περσίας ἀμφότεροι διῆλθον τήν Μαύρην θάλασσαν.

Ὀλίγοι ἐκ τῶν ἀρχαίων θεῶν καί θεαινῶν, τῶν νυμφῶν, κακοποιῶν δυνάμεων καί πνευμάτων ἐλησημονήθησαν ὅταν ὁ Χριστιανισμός ἀντικατέστησεν τὰς προηγηθείσας θρησκείας.

Εἰς τό τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου αὐτοῦ παραθέτω ἀφήγησιν τοῦ χοροῦ *france* ἢ ὅστις τελεῖται κάθε *Whitsunday* ἢ *Duboka*, βλαχικόν χωρίον, εἰς τήν Νοτιοανατολικήν γωνίαν τῆς Γιουγκοσλαβίας. -Εἶναι δυνατόν ὅτι αἱ τελεταί καί τοῦ *Vulgar* καί τῆς *Duboka* νᾶ ἔχουν κοινήν τήν καταγωγήν.

Ἡ τελετή εἰς *Vulgar* τελεῖται κατὰ τήν ἑορτήν τῶν Ἀ. Κωνσταντίνου καί Ἑλένης, τήν *Α Βαν* καί *ἄην* Ἰουνίου. Τήν ^{πρῶτην} ἡμέραν ἀφιερώνουν εἰς τόν Ἀ. Κωνσταντίνον, τήν δευτέραν εἰς τήν Ἀγ. Ἑλένην.

Μέ εἶπον ὅτι εἶδος ἀπαγορεύσεως ἐτέθη εἰς τόν ἐπί τῆς πυρᾶς περίπατον, διότι δέν συνεμορφοῦντο μέ τὰς ὁδηγίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἡ ἡμέρα τῆς Ἀ. Ἑλένης ἐορτάζεται συμφώνως πρός τήν ἡμέραν ἢ ὁποία καθωρίσθη εἰς τό Καλανδάριον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ σύμπτυξις (*amalgamation*) ἐγένετο ἐκ προμελέτης (*is a deliberated*) καί ὄχι ^{ἀπό} ἀπλή-ἰδιοτροπία τῶν χωρικῶν, οἱ ὅποιοι ἐορτάζουν τήν πρώτην ἡμέραν τοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου διά τήν εὐλογίαν τῶν ὑδάτων, δηλ. τῶν ὑδάτων τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοεῖ τό χωρίον καί τήν δευτέραν ἡμέραν τῆς Ἀγ. Ἑλένης διά τήν εὐλογίαν τῶν καρπῶν τῆς γῆς (*cereals*).

Ἀμφοτέρας τὰς ἑσπέρας τελεῖται ἡ τελετή τοῦ περιπάτου ἐπί τῆς πυρᾶς.

Ἡ περίοδος ἀπό τῶν μέσων τοῦ Μαΐου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἰουνίου ἐθεωρήθη ὡς ἐποχή μαγικῆς ἀπό ἀρχαίων χρόνων, εἶναι ὁ μῆν ὑπό τήν ἐπίδρασιν τῆς Σελήνης.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιφερείας τοῦ *Vulgar* ἐθνολογικῶς εἶναι διάφοροι τῶν Βουλγάρων καί σάξουσι παράδοσιν ὅτι ἔρχονται ἀπό τήν Μ. Ἀσίαν. Εἶναι δυνατόν ὅτι ^{οἱ} δύο Χριστιανοί Ἅγιοι τούς ὁποίους ἐορτάζουν τήν

2

μίαν μετά τήν ἄλλην ἡμέραν, δέν εἶναι ἄλλοι ἢ ὁ Ἥλιος καί ἡ Ζελήνη.
'Απο τό ^{Βαλκάν} Ζαρένο) ἐφθάσαμεν εἰς *Vulgarz*
'Ἡ *Raina* καί ἡ *Κα. R* ἐπῆγαν εἰς τήν φημισμένην *Baba* τοῦ *Vulgarz*
νά ταῖς ρίψη τά κουκιά.

Κατόπιν ἡ *Raina* ἦλθε νά μέ πάρη εἰς τήν *Baba*

Ἦτο 66 ἔτων καί ἐχῆρευσε εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν. Δέν συνήνητσα πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία ἐπέβαλε περισσότερον σεβασμόν. Τό πρόσωπον της ἦτο ρυτιδωμένον (*wrinkled*) ἐν τούτοις οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν ἄφοβοι καί καθαροί. Ἦσαν οἱ ὀφθαλμοί ἀτόμου τό ὁποῖον ὠραματίσθη τά μυστήρια τοῦ Θεοῦ. Βίσηλθομεν εἰς τό δροσερόν ἡμισκότεϊνον μικρόν οἴκημα της, ἐκαθίσασμεν κατά γῆς φωτιζόμενοι ἀπό τό φῶς, τό ὁποῖον εἶρχετο ἀπό τό μόνον παράθυρον. Ἐλαβε τό κουτί μέ τά κουκιά της καί ἔκαμε μικράν προσευχήν "Πνεῦμα Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, φῶς τοῦ Κόσμου ἄνοιξε τούς ὀφθαλμούς μου ὥστε ἀνοίγω τό κουτί αὐτό" Τά κουκιά ἦσαν διαφόρων χρωμάτων καί μεταξὺ των εἶδα κόκκοις ἀραβοσίτου (*maize*) Ἐκαστον κουκί ἀντιπροσωπεύει εἴτε ἕνα ἅγιον ἢ ἕνα διάβολον ἀναλόγως τοῦ σχήματος καί χρώματος του, τήν ψυχὴν ἀναπαριστᾷ ὁ κόκκος ἀραβοσίτου καί τήν Ἁγίαν Τριάδα τεμάχιον διαυγοῦς κυανοῦ κρυστάλλου. Ἦ γραῖα γυναῖκα ἐβλεπε (*stared*) κατ'εὐθείαν πρὸς τά ἐμπρός ἐκινεῖτο ἐλαφρῶς μπρός καί πίσω. Περιῆλθε εἰς κατάστασιν ἀπηρημάδας (*abs-
teaching*) πρὶν ἢ ἀρχίσῃ νά λέγῃ τήν ἐξήγησιν τῶν κουκκιῶν. Μποροῦσα ν' ἀκούσω τό αἶμα μου νά πηδᾷ (*thumping*) εἰς τήν κεφαλὴν μου, ὅταν ἐκασθῆμην τόσον ἀκίνητος, ὥστε δέν ἐτόλμων νά ἀναπνεύσω. Ἀφοῦ ἔρριψε τά κουκιά καί τά ἐπανέθεσε εἰς τό κουτί, ἡ *Raina* ἤρχισε νά ὁμι-
λῇ τήν γυναῖκα διὰ τήν τελετὴν τῆς πυρᾶς.

κατ'ἀρχάς δέν ἤθελε νά ὁμιλήσῃ δι' αὐτήν.

'Ἄλλ' ἐννοήσασα ὅτι αἱ ἐρωτήσεις μας δέν προεῖρχοντο ἀπό ἀπλῆν περιέρ-
γειαν, ἀλλά ἀπό ἀληθῆ ἐπιθυμίαν νά μάθωμεν διὰ τό μυστήριον, ἀπηγήθη
ἐνδιαφέρουσαν περιγραφὴν τῆς τελετῆς.

"Τό πρῶτον ἐχώρευσα εἰς τήν πυρᾶν τό ἔτος μετά τόν θάνατον τοῦ συζύ-
γυ μου. Ἐθανατώθη ἀπό τούς Τούρκους, διότι ἦτο ἐπαναστάτης. Κάθε ἔ-

4
τρης ἐχώρευα εἰς τὰς φλόγας. Μίαν ἡμέραν προσηχόμεν πρό τῆς εἰκόνας
τοῦ Ἀ. Μιχαήλ, ὅποτε μεγάλος κτύπος (blow) με ἐκτύπησε κατ' εὐ-
θεΐαν (flaton) εἰς τό πρόσωπον. Μία φωνή με εἶπε ὅτι ἐντός 40 ἡμε-
ρῶν μέγας πόλεμος θά εἶχε ἐκραγῆ (ὁ παγκόσμιος πόλεμος). Τά ὀνόματα
ἐπίσης ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θά μετέβαινον ἀπό τό Vulgari νά πολεμήσουν
μέ ἀπεκαλύφθησαν, καί ἔλαβα ἐντολήν νά ὑπάγω καί ἀναφέρω αὐτά εἰς τήν
πίπτειν περὶ πτωχῶν καὶ ἀνάγκης ἡμῶν. Ἦμουν πολὺ φοβισμένη νά πῶ τίποτε εἰς κανέ-
να καί μετέβην εἰς τήν οἰκίαν μου τρομαγμένη. Τήν ἐπομένην πάλιν ἐ-
κτυπήθη ^{τόσον} ὥστε νά πέσω κατὰ γῆς καί μεγάλη στήλη πυρός ἵστατο ἔμπρο-
σθεν μου. Ἦτο ὁ Ἄγγελος τοῦ θεοῦ. Μέ ἠπείλησε (warned me)
ὅτι πρέπει νά ὑπακούσω εἰς τό ἄγγελμα (message) μὴ τις τιμωρία μέ
ἐπέλθῃ Ἐσφόγγισε τό στόμα της καί τό μετώπον. Ἔβλεπα πόσον ἐκοπί-
αξε (heavensstruck) νά ἐπαναλάβῃ τήν ἀφήγησιν, ἐφόσον εἰς τήν ἀν-
τίληψιν της ἐπαναλαμβάνετο τό γεγονός, ὅταν ὠμίλει "Μετέβην εἰς τόν
Κμετ καί τοῦ εἶπον ὅτι εἶδον καὶ ἤκουσα. Ὁ κόσμος ἦλθεν μέ πέτρας
καί μπαλτάδες νά μέ φονεύσῃ, φωνάζοντες ὅτι ἦμουν μάγισσα (witch)
Τοῦς εἶπα φονεύσατε με, διότι εἶμαι δοῦλος τοῦ Ἄγγελου. Τά ὄπλα των
ἔπεσαν ἀπό τὰς χεῖρας τῶν, ὡς ἂν ἀπεσκάθησαν ἀπό τὰς χεῖρας των (their
hands) ὑπό ἄλλης δυνάμεως. Ὁλος ὁ κόσμος ἀπῆλθε φοβισμένος. Ἐβρέθη
εἰς τήν ἀνάγκην νά διαμείξω εἰς τό δάσος ὅπως ἤμποροῦσα, διότι ἔκαυ-
σαν τήν κατοικίαν μου ὀλότελα. Ὅταν παρήλθον αἱ ἡμέραι, ἐπέστρεψα
εἰς τό χωρίον καί μετέβην νά προσευχηθῶ πρός τῆς εἰκόνας.

Ἐνῶ ἀκόμη προσευχόμεν τά νέα τοῦ πολέμου ἔφθασαν εἰς Vulgari καί
οἱ ἄνθρωποι τῶν ^{ἀποικῶν} ἔδωκα τά ὀνόματα παρελήφθησαν νά ὑπηρετήσουν εἰς τόν
στρατόν. Δέν ἐπέστρεψαν πλέον. Ἐἶχα εἶπει τήν ἀλήθειαν καί
οἱ κάτοικοι τοῦ Vulgari μαρτυροῦν τοῦτο.

Ἐρώτησα διά τό ἱερόν πῦρ καί τήν ἐπήρειαν του (effect) εἰς ἐκείνους
οἱ ὁποῖοι χορεύουν εἰς αὐτό. Μέ τήν ἐρώτησιν μου εὐχαριστήθη πολὺ καί
εἶπε

"μεγάλος ἰσχυρός (strong) ἄνεμος με κτυπᾷ (blows it) εἰς τό πρό-
σωπον καί τότε ὁ Μιχαήλ καί Γαβριήλ ἔρχονται καί με φέρουν διά μέσου

5
τῆς πορᾶς ἀβλαβῆ.

”Ἀλλά δέν αἰσθάνεσθε τὴν θερμότητά ὅταν πλησιάζετε τὴν φωτιά” ἠρώ-
τησα.

”Ὅχι παιδί μου, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι χορεύουν θά σέ δείξουν ἀπόψε πῶς
ἡ φωτιά οὔτε τὰ ἐνδύματα των δέν τσουρουφλίζει. Μπᾶ αἱ φλόγες δέν
εἶναι θερμότεραι ἀπό τὰς φλόγας τοῦ πυρός, αἱ ὁποῖαι κατῆλθον ἐπὶ
τῶν κεφαλῶν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.”

Καί τὰ πόδια σας δέν αἰσθάνονται κἄν τὴν φωτιά

”Ὅχι, ὄχι, εἶναι ὡς ἂν νερό τρέχει ἀπό τὰ πόδια μας νά τὰ κρατῆ ψυ-
χρά”.

Ἡ γρηά γυναῖκα μᾶς συνώδευσε εἰς τό χωρίο νά ἰδοῦμε ἀκριβῶς τόν τό-
πον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου ἔλαβε τὰς ἀποκαλύψεις τῆς.

Εἰς τό ἔδαφος ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνας τοῦ Ἁ. Μιχαήλ μᾶς ἔδειξε τὰς μυ-
στηριώδεις λαξευμένας θέσεις (scorings out marks) ὅπου οἱ πόδες τοῦ
Ἀρχαγγέλου ἐστάθησαν, ὅταν ἀτεκάλωσεν ἑαυτὸν εἰς ἐκείνην.

Ἡ ἐκκλησία ἦτο γεμάτη ἀπο προσκυνητάς οἱ ὁποῖοι προσῆλθον νά προ-
σευχηθοῦν καί ἀνάψουν ἕνα κερί ἐμπροσθεν τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων
τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης.

Ἐπεχώρησαν (departed) σχεδόν μετά σεβασμοῦ ἀπό τὴν Baba ἐνῶ
διερχετο μέσω τῆς ἐκκλησίας.

Τὴν μεσημέριαν αἱ δύο εἰκόνες ἐξήχθησαν εἰς περιφοράν καί ἐφέρθησαν
εἰς ἡμιυπόγειον οἰκοδομῶν εἰς τό κατώτερον μέρος τῆς πλατείας τοῦ
χωρίου.

Εἰς αὐτόν τόν γυμνόν τόπον (nude place) ὅτι ἀπέμεινε ἀπό τό ἀρχι-
κόν μοναστήριον τῶν ^{Εἰμωνόβου} ~~Κωνσταντίνου~~ τὸ πρῶτον μέρος τῶν τελετῶν τῆς ἡ-
μέρας ἐτελέσθη.

Τό δωμάτιον εἶναι γυμνόν (devoid of any furniture) ἔχει ὅμως μέγαν
σιδηρινονκηροπήγιον (with a large iron standard) εἰς τό ὁποῖον ἕκαιοι
ἐκαχτοντάδες μικρῶν κιτρίνων κηρίων.

Ὅπισθεν τοῦ δένδρου αὐτοῦ τοῦ θαμβευτικοῦ (flaming) φωτός ἴσταντο
αἱ δύο εἰκόνες.

6

Ναμίζω τό έμβαθόν τοῦ έδάφους δέν ήτο περισσότερο τῶν 20 ττρ. μέτ.
προσπ γιανθῶν, άλλα περισσότερα τῶν εκατόν ατόμων ήσαν στρυμωμένα εἰς
τό δωμάτιον. Ἡ πίεσις ἀπό τά σώματα των ήτο τόσο ὥστε ήτο δύσκολον
νά αναπνεύσῃ. Εἰς τό μέσον τῆς μεγάλης αὐτῆς συρροῆς (~~rust~~) ἴσταν-
το ἕνας μέ τήν γκαΐδα καί δύο μέ τύμπανα. ἤρχισαν νά παίζουν μίαν
"tatchenitz" ^{ένα μου το} πληροῦντες τήν ἀτμόσφαιραν μέ τόν ἐπιβλητικόν ἐκεῖνον
(~~compelling~~) 7/16 ρυθμόν.

Αἴφνης μία ἀπό τάς γυναῖκας πλησίαν εἰς τό κηροπήγιον ἤρχισε νά κι-
νῆται (~~sway~~) ἐρρυθμῶς (~~time~~) μέ τήν μουσικήν, ἄλλαι τήν ἠκολού-
θησαν καί κατόπιν ἄλλη. Ταχέως ἐχώρευαν εαυτάς εἰς ὑπνωτικὴν ~~trance~~
^{ενθουσιασμοῦ}. Ἡ γραία μας ἐσηκώθη μαζή των, δονουμένη καθ' ὅλον τό σῶμα (~~quivering~~
~~flour~~) μέ μεγάλην ἐκστασιν, αἱ κινήσεις ἦσαν ~~like a windmill fit~~
~~afague~~ ἀλλ' ήτο φανερόν, ὅτι ἀκολουθοῦσεν ἀκριβῶς τόν ρυθμόν

Οἱ πλεῖστοι ἀπό τοὺς ἐπιλοίλους ἤρχισαν μίαν ἀκολουθίαν εἰς τοὺς Ἁγί-
ους Κωνσταντῖνον καί Ἑλέναν.

"Ἄν δέν ἐπρόσεχα τόσο πολύ εἰς κάθε κίνησιν τῆς γραίας, εἶμαι βέβαιος
ὅτι καί ἐγὼ ταχέως θά παρασυρόμην ἀπό τήν λίαν διεγερτικὴν μουσικήν
(~~wildly exciting music~~).

Ὅλοι εἰς τό δωμάτιον ἐκινουῦντο καί ἐδονουῦντο.

Αἱ γυναῖκες ἐχώρευον πρό τῶν εἰκόνων, ὑποκλινόμεναι καί γονοκλίνοῦσαι
καί σταυροκοκοῦμεναι μέ ἀναμμένα κηρία.

Τότε παρετήρησα μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία δέν ἐχώρευεν, εἶχε δύο περίεργα
ἐρυθρά ὑφάσματα σκεπασμένα μέ χρυσᾶ καί ἀργυρᾶ νομίσματα. Τάσκεπάσμα-
τα αὐτά τά ὁποῖα ὁμοιάζουν πρὸς σακκία, τὰ ἐτοκοθέτησε (~~fitted onto~~)
εἰς τάς εἰκόνας, ὥστε ἐκαλύφθησαν ὀκισθεν καί εἰς τά πλευρά μέ κάλυμ-
μα ἀπό δονούμενον (~~jingling~~) μέταλλον. Κάθε νόμισμα ήτο ἀφιέραμα
κάποιου προσκνητητοῦ.

Δύο νέοι, μέ καινουργεῖς ένδυμασίας καί τελείως καθαρὰ (~~spotless~~)
λευκά ὑποκάμισα ἔφεραν τάς εἰκόνας ἀπό τό δωμάτιον εἰς τό φῶς τοῦ ἡ-

λίου. Τούς ήκολούθει γέρων, ό όποϊος καθ'όλην τήν ήμέραν εξετέλει χρέη

ως *τιλελαρχον*

οϊ μουσικοϊ άνέκρουσαν πάλιν και ήγουντο τής συνοδείας.

Όπισθεν από τούς φέροντας τούς εϊκόνας έβάδιζον πρώται αι γυναϊκες αι όποϊαι έχόρευαν εις τήν μικράν οϊκοδομήν, κατόπιν όλόκληρον τό χωρίον και οι προσκυνηταϊ οι όποϊοι ήλθον ~~εις *Vulgar*~~ διά τήν ήμέραν αύτήν.

Έβραμον έμπρός να λάβω κινηματογραφικήν ταινίαν (~~the film~~) τής πομπής πορευομένης (~~straggling down~~) κάτω του λόφου (~~the hillside~~) προς τό δάσος, όπου μία τελετή τελεϊται εις τό φρέαρ του Α. Κωνστατίνου. Τελευταϊοι ήρχοντο δύο παπάδες, ό εις έφερε επανοκαλύμμαχον (~~cape and shawl~~) ό άλλος έφερε μικρόν όρειχάλκινον δοχεϊον (~~bucket~~) με φωτιά και αναμμένο θυμιατό.

Η πηγή ή όποϊα έτρεφε τό πηγάδι ευρίσκετο εις άνοικτό μέρος κάτω από κρημνόν εις τό δάσος.

Όταν όλοι έφθασαν, δύο στρατιώται απέσυραν τό βαρύ σιδηροϋν κάλυμμα τό όποϊον έκάλυπτε τό πηγάδι.

Παρετήρησα ότι αι γυναϊκες όμοϋ ίσταντο παρά τό πηγάδι, ένψ οι άνδρες ίσταντο εις σειρές εις τά ύψώματα.

~~Η τελετή του *Vulgar* κατά πάσαν πιθανότητα εινε λείψανον προ-Χριστιανικής τελετής, ή όποϊα συνεδέθη με τήν έορτήν του Αγ. Κωνστατίνου.~~

Όταν αι γυναϊκες έπορεύοντο χωρίς θόρυβον εις τό πράσινον ήμίφως του δάσους άπετέλουν σκηνήν μεγάλης ευμορφίας και θαυμασμοϋ (~~wonder~~) Τό φως τό όποϊον διήρχετο διά ~~(the faithful shafts of light that filtered down through)~~ μέσου των ύψηλών δένδρων παρεϊχε εις τό όλον κάτι τό μαγικόν (~~a quality of magical unreality~~).

Η τελετή εις τό στόμιον του πηγιαδιοϋ ήτο πολύ απλή. Ό γεροντότερος από τούς παπάδες έθυμίασε τά νερά και κατόπιν έρριψε τρία αναμμένα κάρβουνα εις ^{τό} μαϋρο άνοιγμα του πηγιαδιοϋ (~~black well shaft~~). Τό ειδικόν δοχεϊον (~~bucket~~) έγεμίσθη και πρώται αι γυναϊκες παρήλθον να

ἀγιασθοῦν (*to be sanctified*). Τό δοχεῖον ἐκ νέου ἐπληρώθη πολλάκις ἕως ὅτου ὅλοι ἡγιάσθησαν.

Ἀμέσως ὡς ἐτελείωσε τό ἅγιασμα αἱ γυναῖκες ἤρχισαν μέγαλον χορόν μέσφ τῶν δένδρων κρατοῦμεναι ἀπό τά χέρια.

Ὁ οὐρανός ἐν τῷ μεταξύ ἐμαύρισε μέ μεγάλην νέφη. Ἡ βροχή ἐπιπτεν ἐπί δύο ὥρας, ὅλο τό ἀπομεσήμερο, μέχρι τῆς πέμπτης καί ἡμισείας ἔβρεχε/ἀκόμη. Ἡ βροχή ὅμως ἔπαυσε ἀκριβῶς εἰς τὰς ἕξ καί ὁ ἥλιος ἐφάνη.

Ὅλοι ἐπυρεύθημεν εἰς τό χωρίον.

Ἡ πλατεῖα ἦτο πλήρης κόσμου, οἱ ὅποιοι ἔτρεχον μέ μεγάλα δέματα ξύλων νά ἀνάψωσι τήν πυράν. Συνεσώρευσαν ξύλα εἰς τετραγωνικόν στίβον μέντε περίπου πόδων ὕψους καί εἴκοσι ποδῶν μήκους εἰς ἐκάστην πλευράν.

Ἐν τῷ μεταξύ δύο ὄμιλοι χορευτῶν ἤρχισαν διπλοῦν χορόν, ἕκαστος ὄμιλος ἀκολουθεῖν διαφορετικά ἄηματα, ἀλλ' ἀκολουθοῦν τόν ἴδιον σκοπόν τῆς "γκάϊδας". Ὅταν ἤρχισε νά σκοτινιάζη, ἤρχισε τις νά αἰσθάνεται ὀρεξιῶν *καρμὶ αὐτῶν ἔρε*, ἴσως ἔνεκα τῶν χορευόντων σωματῶν, ἢ ἴσως ἔπειτα *καρμὶ αὐτῶν ἔρε* ἦτο συνέπεια τῆς καταιγίδος ἢ ὀποία ἐνέσκυψε πρό ὀλίγου.

Ὅταν ὁ χορός ἐφθασεν (*came to the end of way to the*) εἰς τόν στίβον τῶν ξύλων διά τήν πυρκαϊάν, εἶχε ἤδη σκοτεινιάσει ἀρκετά. Ἐκινουῦντο ἐπί ὥραν χωρίς διόλου νά σταματήσουν. Οἱ χορευταί ἐν τούτοις ἦσαν ἀρκετά σιωπηλοί καί συγκρατημένοι (*controlled*) *οἱ δὲ αὐτῶν ὄργια* ἢ *ἀναθάλκη γυνῶν (wild dancing)*.

Αἰφνιδίως ἡ μουσική ἐσταμάτησε. Ἐφθασε/ἡ στιγμή ν' ἀναφθῆ ἡ φωτιά.

Οἱ πακάδες συνοδευόμενοι ἀπό τούς δύο τούς φέροντας τὰς εἰκόνας, ἦλθαν εἰς τό ἄνω μέρος τοῦ στίβου (*slope*) καί περιστράφησαν περί αὐτήν.

Κατόπιν ἠνάφθη ἡ πυρά ἀπό ἀναμιμένα κάρβουνα, τὰ ὅποια ἐλήφθησαν ἀπό τό θυμιατό, ἀπό τόν γεροντότερον παπάν.

2
Σιωπηλοί ιστάμεθα καί παρατηρούμεν νά καίηται ἕως οὐ ἤλο

μάζα λευκῶν θερμῶν καρβούνων IB περίπου ἰντσῶν βάθους.

Οἱ κρατοῦντες εἰκόνας περιῆλθον ἀκόμη μίαν φοράν, τά ^{ἴδι} μάτια των ἰτε-
νίζοντα τήν δυνατήν θερμότητα τῆς πυρᾶς.

Τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι τό πῦρ ἦτο ἕτοιμον διά τόνχορον.

Οἱ μουσικοί ἤρχισαν τήν ἴδιαν ^{μουσικήν} " ~~τελετήν~~ τήν ὁποῖαν ἔπαιζαν καί
τό πρωί. Ὄταν οἱ φέροντες τάς εἰκόνας ἐπέστρεψον εἰς τάς προτέρας
των θέσεις, δύο γυναῖκες ἤλθον ^{ἐμπρός} καί εὐλογήθησαν ἀπό τόν παπᾶν
πρίν φιλήσωσι τάς εἰκόνας. Ἀργά, περίε, πρό τῶν εἰκόνων, ἀκολουθοῦσαι
τό ἴδιον βῆμα ὅπως ὅταν ἐχόρευον εἰς τό ἐγκατελειμμένον μοναστήρι-
ον. Παρατήρησα τά μάτια των νά στρέφονται πρὸς τά ἄνω, κάτω ἀπό τά
βλέφαρα των, τό πρόσωπον των κατέστη ἀκίνητον (~~stiff~~) καί ἐχόρευ-
σαν κατ' εὐθείαν ^{πρὸς} εἰς τήν τυράν (~~chair~~). Αἱ γυναῖκες διέσχισαν μέσφ
τῶν ἀναμμένων καρβούνων καί ὀλοκλινόμεναι ἀπ' ἐδῶ καί ἀπ' ἐκεῖ ὡς
ἐκκρέμες. Τρεῖς φορές διά μέσου καί τρεῖς φορές περίε τῆς πυρᾶς ἐχό-
ρευσαν, χωρίς οὐδ' ἐλάχιστον εὐσεκεμα (~~blister~~) εἰς τά γυμνά των πό-
δια, χωρίς μία κλωστή νά καῖ (~~singed~~) εἰς τάς μακράς συρομένας ἐσθῆ-
τας των.

"Αὐτό εἶναι θαῦμα θεοῦ ἐφ' ὧναξεν ὁ ἀστυνόμος, ιστάμενος παραπλεύρως ἐ-
μοῦ καί σταυροκοπούμενος.

Ἀμέσως ὡς ἡ τελετή τῆς πυρᾶς ἐτελείωσεν, αἱ εἰκόνας ἐπεστράφησαν εἰς
τήν ἐκκλησίαν.

Βοηθούμενος ἀπό δύο ἀστυνόμους ἐξήτασα τάς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι πρό
ὀλίγου ἐπέστρεψαν ἀπό τόνπερίπατόν των ἐπί τῆς φωτιᾶς. Νομίζω δέν
παρῆλθον τριάκοντα δευτερόλεπτα κᾶν, ἀφ' οὗ ἐξῆλθον τῆς πυρᾶς καί
~~ἐν χρονον ἰσθῆτα~~. Πρῶτον ἔλαβον τόν παλμόν τῶν δύο χορευτριῶν
ἦτο ὀλίγον ταχύτερος τοῦ φυσικοῦ εἰς τήν νεωτέραν τῶν δύο, τῆς «εγα-
λετέρας ὅμως τῶν δύο γυναικῶν ἡ καρδία ἔπαλλε φυσικά. Τοῦ ὀφθαλμοῦ
^(right)
ἡ ἀντίδρασις ( ) εἰς τό φῶς ἦτο ἐπίσης φυσική. Ἡ ἀναπνοή των
ὅμως ἦτο ἀσυνήθως βαθεῖα καί βραδεῖα. Τό πέλμα (~~sole~~) τῶν ποδῶν

ἦτο ἐκεῖνον τό ὁποῖον ἰδιαιτέρως μέ ἐνδιέφερε. Ἡ σάρξ καί τό δέρμα
τῶν δύο γυναικῶν ἀπολύτως δέν εἶχε προσβληθῆ (*was absolutely un-*
scathed) μετά τήν τελετήν. Ἐθαύμασα τήν ἀκαλόγητα (*softly & placid-*
ly) τῆς ἐπιφανείας των. Δέν ὑπῆρχον ἴχνη χονδρότητος (*calloused thick-*
ness) ὅπως θά ἀνέμενε τις νά εὔρη εἰς τοῦς πόδας χωρικῶν ἑμφατικῶς μοῦ εἶ-
πεν ὁ ἀστυνόμος ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς περιφερείας αὐτῆς σπανίως ἐπερι-
πάτουσιν γυμνόποδες, ἐν μέρει διότι τό ἔδαφος ἦτο ἰδιαιτέρως ἀνώμαλον
(*rough*) καί γεμάτον ἀπό ὄφειν πυριτολίθους (*jagged flint*)
καί ἐν μέρει διότι ἐθεώρουσιν ἄτομον ἀνυπόδητον ὅτι εἶναι εἰς τό τελευ-
ταῖον στάδιον πτωχείας καί ἐκπεσμοῦ (*improvised degradation*). Ἀμ-
φότεραι αἱ γυναῖκες ἦσαν τελείως εἰς τάς αἰσθήσεις των. Ἐμίλουν ἡσύ-
γως πρός τοῦς γνωστούς των. Καί οὐδόπως ἀντίλεξαν διά τήν ἐξέτασιν
μου. Ὄταν ἐτελείωσα ἔδωσα εἰς ἐκάστην αὐτῶν ἀπό ἓνα δῶρον καί ἐκεῖναι
ἀπό μέρους των ἔλαβον ^{ἔλαβον} τεμάχια ξυλοκαρβούνου δι' ἐμέ, νά τό κρατήσω
ὡς ἐνθύμιον τῶν Νεστιναρίων.

Ἀμέσως ὡς ἐτελείωσα τήν ἐξέτασιν μου τῶν γυναικῶν ἐπέστρεψα εἰς
τήν πυράν νά παρακολουθῆσά τόν χορόν. Οἱ χωρικοί ἐσχημάτισαν ἐξ κύκλου
καί περιστρέφοντο πέριξ τῆς πυρᾶς τρίς ἀντίστροφα πρὸς τό ὥρολόγιον
καί κατόπιν ἅπαξ σιμψώνως πρὸς τό ὥρολόγιον (*for three counter clockwise*
& then one clockwise round). Τά βήματα ἦσαν ἀνόμοια ἀπό ὅτι εἶδα προηγουμέ-
νως. Ὄταν ὁ παράδοξος αὐτός χορός ἐτελείωσε ἤρχισαν πάλιν τήν *ratche-*
nitz ^{Χορὸν} τόν προτιμώμενον ἐξ ὅλων τῶν ~~Βαλκανικῶν~~ χορῶν. ἦτο ἄλυσος
τετρακοσίων περίπου ἀτόμων, ἡ ὁποία ἐξετείνεται δι' ὅλης τῆς πλατείας
τοῦ χωρίου. Ἡ τρομερά (*fierce*) κόκκινη λάμψις τῆς πυρᾶς ἐφώτιζε
τά σκοτεινά πρόσωπα τῶν χορευτῶν καί ἔκαμνε μακράς μαύρας σκιάς ἐπί
τῆς ἐπιφανείας, αἱ ὁποῖαι ἐχόρευον (*flickered*) τρελλόν ἰδικόν των
χορόν.

Ὁ χορός αὐτός ἐπεδείκνυε τοιαύτην ἔντασιν καί κεποίθησιν ὥστε μέ
ἔκαμνε νά αἰσθάνωμαι ὅτι ἐλάμβανε μέρος εἰς μυστήριον, τοῦ ὁποίου ὁ
ἔξω κόσμος δέν ἦτο δυνατόν νά γνωρίζῃ τί (~~καί ὁ ἴδιος Charley~~
~~ἔλαβε μέρος εἰς τόν χορόν αὐτόν~~)

(ἀνδρονθεῖ)

Κεφ. Ιβον - Μετά πολλῶν μηνῶν κοπιαστικὴν ἀναζήτησιν
καὶ ἀλληλογραφίαν μετὴν Βουλγαρικὴν Μονὴν τοῦ Ἁγ.
Ἵουρος ἐπὶ τέλους ἀπεκάλυψα τό μυστικόν τῶν τελετῶν
τῶν Νεστιγαρίων ἐν *Vulgari* τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγ.
Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, οἱ κάτοικοι μερικῶν χωρίων

Philip Thozet.
Ikonos i Oxei
London 1939
s. 202-230

εἰς ἀπόστασιν δώδεκα μιλίων ἀπὸ τοῦ *Vulgari* ἀνάπτουν μεγάλας φωτιὰς καὶ
χορεύουν μέσφ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς εἰκόνας τῶν δύο αὐτῶν ἁγίων.

Τό *Vulgari* κεῖται παρά τὰ Βουλγαροτουρκικὰ σύνορα ἐν Βουλγαρίᾳ εἰς τό
ἐσωτερικόν τοῦ εἰς τόν Εὐξεινον Πόντον, *Τζαρενο*.

Ἡ τελετὴ αὐτὴ εἶνε ὀλίγιστα γνωστὴ καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ ἀκόμη.

Ἐπομένως δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ἡ μόνη μνεῖα αὐτῆς εἰς τι Ἀγγλικόν βι-
βλίον ταξειδίου εἰς Βουλγαρίαν εἶνε ἐσφαλμένη. Εἰς αὐτό οἱ Νεστινάριοι
παριστῶνται ὡς λείψανα τῶν εἰκονοκλαστικῶν αἱρέσεων, αἱ ὁποῖοι κατοικοῦν
τό ὀλίγον γνωστόν τοῦτο μέρος τῆς Εὐρώπης

Ἀλλὰ αὐτό τό ὄνομα μέ τό ὅποῖον οἱ κάτοικοι τοῦ *Vulgari* αὐτοκαλοῦνται

Ιεσνοβοζι εἶναι ἡ βεβαιότερα ἀπόδειξις ὅτι εἶναι λείψανα τῶν σφοδρο-
τέρων ἐχθρῶν τῶν εἰκονοκλαστικῶν μεταρρυθμίσεων.

Μεταξύ τῶν μᾶλλον ἀφωσιωμένων εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰκόνων ἦτο αἵρεσις
ἀπὸ μακρυνόν τι μέρος τῆς Μ. Ἀσίας, γνωστὴ ὡς *Ιεσνοβοζι*

καὶ ἵνα δείξωμεν τὴν περιφρόνησιν των διὰ τοὺς εἰκονοκλάστας μεταρρυθμι-
στάς συνήθιζον νά ἀνάπτωσι μεγάλας πυρκαϊὰς καί κρατοῦντες τὰς ἰδικὰς
των θαυματουργούς εἰκόνας βίσηρχοντο κατ'εὐθεΐαν εἰς τὰς φλόγας χωρὶς
βλάβην. - Ἀπὸ τὴν συνήθειαν αὐτὴν νά φέρουν τὰς εἰκόνας μέσφ τῆς *πρωῆς*
δυνάμεθα νά εὐρωμεν τὰ ἵχνη τῆς ἀληθοῦς σημασίας τοῦ ὀνόματος *Ιεσνοβοζι*

Ἡ λέξις "εἰκονοποιεῖν" μεταχειρίζεται ἀπὸ τόν μάρτυρα *Ιουστίν*

εἰς τὴν Ἀπολογία VI, 19 ὡς σημαίνουσα τό φέρειν εἰκόνας. Καί μέ ἐπληροφό-
ρησέ τις ἐκ τῶν ἐν Ἀ. Ὅρει γνωριζόντων (*authorities*) ὅτι ἡ λέξις "εἰ-
κονοποιός" ἔχει κατ'εὐθεΐαν σχέσιν μέ τὴν λέξιν *Ιεσνοβοζι*

Τώρα ἐρχόμεθα εἰς τό πρόβλημα νά εὐρωμεν λόγον διὰ τὴν συνήθειαν τῶν *Ιε-
νοβοζι* νά συνδέσυν τοὺς δύο Ἁγίους Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην μέ τόν περι-

πατον των επί τῆς πυρᾶς. Ἡ λατρεία ἐν Συρία τοῦ Ἀδώνιδος καί οἱ πυ-
ρολάτραι ὀπαδοί τῶν Ζωροαστρῶν τῆς Περσίας ἀμφοτέροι διῆλθον τήν Μαύ-
ρην θάλασσαν.

Ὀλίγοι ἐκ τῶν ἀρχαίων θεῶν καί θεαινῶν, τῶν νυμφῶν, κακοποιῶν δυνάμε-
ων καί πνευμάτων ἐλησμονήθησαν ὅταν ὁ Χριστιανισμός ἀντικατέστησεν
τάς προηγηθείσας θρησκείας.

Εἰς τό τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου αὐτοῦ παραθέτω ἀφήγησιν τοῦ
χοροῦ *tzance* ἡ ὅστις τελεῖται κάθε *Whitsunday* ἢ *Duboka*
βλαχικόν χωρίον, εἰς τήν Νοτιοανατολικήν γωνίαν τῆς Γιουγκοσλαβίας.
-Εἶναι δυνατόν ὅτι αἱ τελεταί καί τοῦ *Vulgar* καί τῆς *Duboka* καί
ἔχουν κοινήν τήν καταγωγήν.

Ἡ τελετή εἰς *Vulgar* τελεῖται κατά τήν ἑορτήν τῶν Α. Κωνσταντίνου
καί Ἑλένης, τήν ~~Α~~ ^{πρῶτην} ~~β~~ ^{ἡμέραν} καί ~~γ~~ ^{ἡμέραν} Ἰουνίου. Τήν ^{πρῶτην} ἡμέραν ἀφιερῶνουν εἰς
τόν Α. Κωνσταντίνον, τήν δευτέραν εἰς τήν Ἀγ. Ἑλένην.

Μέ εἶπον ὅτι εἶδος ἀπαγορεύσεως ἐτέθη εἰς τόν ἐπί τῆς πυρᾶς περιπά-
τον, διότι δέν συνεμορφοῦντο μέ τάς ὁδηγίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως
ἡ ἡμέρα τῆς Α. Ἑλένης ἐορτάζεται συμφῶνως πρός τήν ἡμέραν ἡ ὁποία
καθωρίσθη εἰς τό Καλανδάριον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ σύμπτωση
(*analogia*) ἐγένετο ἐκ προμελέτης (*is a deliberated*) καί ὄχι ἀπλῆ
ἰδιοτροπία τῶν χωρικῶν, οἱ ὅποιοι ἐορτάζουν τήν πρώτην ἡμέραν τοῦ
Ἀγ. Κωνσταντίνου διά τήν εὐλογίαν τῶν ὑδάτων, δηλ. τῶν ὑδάτων τά
ὅποια χρησιμοποιεῖ τό χωρίον καί τήν δευτέραν ἡμέραν τῆς Ἀγ. Ἑλέ-
νης διά τήν εὐλογίαν τῶν καρπῶν τῆς γῆς (*corn*).

Ἀμφοτέρας τάς ἑσπέρας τελεῖται ἡ τελετή τοῦ περιπάτου ἐπί τῆς πυρᾶς.

Ἡ περίοδος ἀπό τῶν μέσων τοῦ Μαΐου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἰουνίου
ἐθεωρήθη ὡς ἐποχή μαγικῆς ἀπό ἀρχαίων χρόνων, εἶναι ὁ μήν ὑπό τήν
ἐπίδρασιν τῆς Σελήνης.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιφερείας τοῦ *Vulgar* ἐθνολογικῶς εἶναι διάφοροι
τῶν Βουλγάρων καί σώζουσι παράδοσιν ὅτι ἔρχονται ἀπό τήν Μ. Ἀσίαν.
Εἶναι δυνατόν ὅτι ^{οἱ} δύο Χριστιανοί Ἅγιοι τούς ὁποίους ἐορτάζουν τήν

3

μίαν μετά τήν ἄλλην ἡμέραν, δέν εἶναι ἄλλοι ἢ ὁ ἥλιος καί ἡ Σελήνη.
'Απο τό Τzaren ἐφθάσαμεν εἰς Vulgari
'Ἡ Raina καί ἡ κα. R. ἐπῆγαν εἰς τήν φημισμένην βαβα τοῦ Vulgari
νά ταῖς ρίψη τά κουκιά.

κατόπιν ἡ Raina ἦλθε νά μέ πάρη εἰς τήν βαβα
ἦτο 26 ἐτῶν καί ἐχῆρευσε εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν. Δέν συνήντησα πρόσωπον
τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία ἐπέβαλε περισσότερον σεβασμόν. τό πρόσωπον της
ἦτο ρυτιδωμένον (*wrinkled*) ἐν τούτοις οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν
ἄφοβοι καί καθαροί. Ἦσαν οἱ ὀφθαλμοί ἀτόμου τό ὁποῖον ὠραματίσθη
τά μυστήρια τοῦ θεοῦ. Εἰσήλθομεν εἰς τό δροσερόν ἡμισκότερινον μικρόν
οἶκημά της, ἐκαθίσαμεν κατά γῆς φωτιζόμενοι ἀπό τό φῶς, τό ὁποῖον
εἴρχετο ἀπό τό μόνον παράθυρον. Ἔλαβε τό κουτί μέ τά κουκιά της
καί ἔκαμε μικράν προσευχήν "Πνεῦμα Ἅγιον τοῦ θεοῦ, φῶς τοῦ Κόσμου
ἄνοιξε τούς ὀφθαλμούς μου ὅπως ἀνοίγω τό κουτί αὐτό" τά κουκιά ἦσαν
διαφόρων χρωμάτων καί μεταξύ των εἶδα κόκκους ἀραβοσίτου (*maize*)
Ἔκαστον κουκί ἀντιπροσωπεύει εἴτε ἕνα ἅγιον ἢ ἕνα διάβολον ἀναλό-
γως τοῦ σχήματος καί χρώματος του, τήν ψυχήν ἀναπαριστᾷ ὁ κόκκος ἀ-
ραβοσίτου καί τήν Ἁγίαν Τριάδα τεμάχιον διαυγοῦς κυανοῦ κρυστάλλου.
'Ἡ γραῖα γυναῖκα ἔβλεπε (*stared*) κατ'εὐθεΐαν πρός τά ἐμπρός ἐκινεῖ-
το ἐλαφρῶς μπρός καί πίσω. Περιῆλθε εἰς κατάστασιν ἀφηρημάδας (*ab-*
stracted) πρίν ἢ ἀρχίσῃ νάλέγη τήν ἐξήγησιν τῶν κουκκιῶν. Μποροῦσα ν'
ἀκούσω τό αἶμά μου νά πηδᾷ (*thumping*) εἰς τήν κεφαλὴν μου, ὅταν ἐ-
καθήμην τόσον ἀκίνητος, ὥστε δέν ἐτόλμων νά ἀναπνεύσω. Ἄφοῦ ἔρριψε
τά κουκιά καί τά ἐπανεθέσε εἰς τό κουτί, ἡ Raina ἦρχισε νά ὁμι-
λῇ τήν γυναῖκα διά τήν τελετήν τῆς πυρᾶς.
κατ'ἀρχάς δέν ἤθελε νά ὁμιλήσῃ δι'αὐτήν.

'Ἄλλ'ἐννοήσασα ὅτι αἱ ἐρωτήσεις μας δέν προεΐρχοντο ἀπό ἀπλῆν περιέρ-
γειαν, ἀλλά ἀπό ἀληθῆ ἐπιθυμίαν νά μάθωμεν διά τό μυστήριον, ἀφηγήθη
ἐνδιαφέρουσαν περιγραφὴν τῆς τελετῆς.

"Τό πρῶτον ἐχόρευσα εἰς τήν πυράν τό ἔτος μετά τόν θάνατον τοῦ συζύ-
γου μου. Ἐθανατώθη ἀπό τούς Τούρκους, διότι ἦτο ἐπαναστάτης. Κάθε ἔ-

4
τος ἐχώρευα εἰς τὰς φλόγας. Μίαν ἡμέραν προσηχόμενὴν πρὸ τῆς εἰκόνας
τοῦ Α. Μιχαήλ, ὁπότε μέγας μπάτσος (blow) με ἐκύπησε κατ'εὐ-
θεΐαν (flaton) εἰς τὸ πρόσωπον. Μία φωνή με εἶπε ὅτι ἐντός 40 ἡμε-
ρῶν μέγας πόλεμος θά εἶχε ἐκραγῆ (ὁ παγκόσμιος πόλεμος). Τὰ ὀνόματα
ἐπίσης ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θά μετέβαινον ἀπὸ τὸ *Vulgar* νά πολεμήσουν
μέ ἀπεκαλύφθησαν, καί ἔλαβα ἐντολήν νά ὑπάγω καί ἀναφέρω αὐτά εἰς τὴν
~~ἀκτίαν πρῶτον πρῶτον πρῶτον~~ ^{Κιελ} ἡμῶν πολὺ φοβισμένη νά κῶ τίποτε εἰς κανέ-
να καί μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν μου τρομαγμένη. Τὴν ἐπομένην πάλιν ἐ-
κτυπήθη ^{τὸν} ὥστε νά πέσω κατὰ γῆς καί μεγάλη στήλη πυρός ἵστατο ἔμπρο-
σθεν μου. Ἦτο ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ. Μέ ἠπείλησε (warned me)
ὅτι πρέπει νά ὑπακούσω εἰς τὸ ἄγγελμα (message) μὴ τις τιμωρία μέ
ἐπέλθῃ Ἐσφόγγισε τὸ στόμα της καί τὸ μέτωπον. Ἔβλεπα πόσον ἐκοπί-
αζε (her great strain) νά ἐπαναλάβῃ τὴν ἀφήγησιν, ἐφόσον εἰς τὴν ἀν-
τίληψίν της ἐπαναλαμβάνετο τὸ γεγονός, ὅταν ὠμίλει "Μετέβην εἰς τὸν
Κιελ καί τοῦ εἶπον ὅτι εἶδον καί ἤκουσα. Ὁ κόσμος ἦλθεν μέ πέτραις
καί μπαλτάδες νά μέ φονεύσῃ, φωνάζοντες ὅτι ἡμῶν μάγισσα (witch)
τούς εἶπα φονεύσατε με, διότι εἶμαι δοῦλος τοῦ Ἀγγέλου. Τὰ ὄπλα των
ἔπεσαν ἀπὸ τὰς χεῖρας των, ὡς ἂν ἀπεσπάθησαν ἀπὸ τὰς χεῖρας ^{των} *theis*
grasp) ὑπὸ ἄλλης δυνάμεως. Ὁλος ὁ κόσμος ἀπῆλθε φοβισμένος. Εὐρέθη
εἰς τὴν ἀνάγκην νά διαμείνω εἰς τὸ δάσος ὅπως ἤμποροῦσα, διότι ἔκαυ-
σαν τὴν κατοικίαν μου ὁλότελα. Ὅταν παρῆλθον αἱ ἡμέραι, ἐπέστρεψα
εἰς τὸ χωρίον καί μετέβην νά προσευχηθῶ πρὸς τῆς εἰκόνας.
Ἐνῶ ἀκόμη προσευχόμενὴν τὰ νέα τοῦ πολέμου ἔφθασαν εἰς *Vulgar* καί
οἱ ἄνθρωποι τῶν ^{ὁποίων} ἔδωκα τὰ ὀνόματα παρελήφθησαν νά ὑπηρετήσουν εἰς τὸν
στρατόν. Δέν ἐπέστρεψαν πλέον. ^{ἔλα} ^{ἔπι} τὴν ἀλήθειαν καί
οἱ κάτοικοι τοῦ *Vulgar* μαρτυροῦν τοῦτου

Ἐρώτησα διὰ τὸ ἱερόν πῦρ καί τὴν ἐπήρειαν του (effect) εἰς ἐκείνους
οἱ ὁποῖοι χορεύουν εἰς αὐτό. Μέ τὴν ἐρώτησιν μου εὐχαριστήθη πολὺ καί
εἶπε

"μέγας ἰσχυρός (rushing) ἄνεμος μέ κτυπᾷ (blowing) εἰς τὸ πρό-
σωπον καί τότε ὁ Μιχαήλ καί Γαβριήλ ἔρχονται καί μέ φέρουν διὰ μέσου

τῆς πυρᾶς ἀβλαβῆ.

“Ἀλλά δέν αἰσθάνεσθε τήν θερμότητητα ὅταν πλησιάζετε τήν φωτιά” ἠρώ-
τησα.

“Ὅχι παιδί μου, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι χορεύουν θά σέ δείξουν ἀπόψε πῶς
ἡ φωτιά οὔτε τά ἐνδύματα των δέν τσουρουφλίζει. Μπᾶ αἱ φλόγες δέν
εἶναι θερμότεραι ἀπό τάς φλόγας τοῦ πυρός, αἱ ὁποῖαι κατήλθον ἐπί
τῶν κεφαλῶν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.”

Καί τά πόδια σας δέν αἰσθάνονται κἄν τήν φωτιά

“Ὅχι, ὄχι, εἶναι ὡς ἂν νερό τρέχει ἀπό τά πόδια μας νά τά κρατῆ ψυ-
χρά”.

Ἡ γρηά γυναῖκα μᾶς συνώδευσε εἰς τό χωρίο νά ἰδοῦμε ἀκριβῶς τόν τό-
πον εἰς τήν ἐκκλησίαν ὅπου ἔλαβε τάς ἀποκαλύψεις της.

Εἰς τό ἔδαφος ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνας τοῦ Ἁ. Μιχαήλ μᾶς ἔδειξε τάς μυ-
στηριώδεις λαξευμένας θέσεις (scorped out marks) ὅπου οἱ πόδες τοῦ
Ἀρχαγγέλου ἐστάθησαν, ὅταν ἀπεκάλυψεν ἑαυτόν εἰς ἐκείνην.

Ἡ ἐκκλησία ἦτο γεμάτη ἀπό προσκυνητάς οἱ ὁποῖοι προσῆλθον νά προ-
σευχηθοῦν καί ἀνάψουν ἕνα κερί ἔμπροσθεν τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων
τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης.

Ἵπεχώρησαν (drew back) σχεδόν μετά σεβασμοῦ ἀπό τήν βαθῆ ἐνῶ
διερχετο μέσφ τῆς ἐκκλησίας.

Τήν μεσημβρίαν αἱ δύο εἰκόνες ἐξήχθησαν εἰς περιφοράν καί ἐφέρθησαν
εἰς ἡμιπύγειον οἰκοδομῶν εἰς τό κατώτερον μέρος τῆς πλατείας τοῦ
χωρίου.

Εἰς αὐτόν τόν γυμνόν τόπον (div. bare place) ὅτι ἀπέμεινε ἀπό τό ἀρχι-
κόν μοναστήριον τῶν Ἱεροβορί τό πρῶτον μέρος τῶν τελετῶν τῆς ἡ-
μέρας ἐτελέσθησαν.

Τό δωμάτιον εἶναι γυμνόν (devoid of any furniture) ἔχει ὅμως μέγαλον
σιδηρίνον κηροπήγιον (but has a large iron standard) εἰς τό ὁποῖον ἔκαιον
ἕκατοντάδες μικρῶν κιτρίνων κηρίων.

Ὅπισθεν τοῦ δένδρου αὐτοῦ τοῦ θαμβευτικοῦ (blazing) φωτός ἴσταντο
αἱ δύο εἰκόνες.

6

Νομίζω τό έμβαθόν τοῦ έδάφους δέν ήτο περισσότερο τῶν 20 τρτρ. μέτρ. πρῶτ. γιανθῶν, ἀλλά περισσότερα τῶν εκατόν ἀτόμων ήσαν στρυμωμένα εἰς τό δωμάτιον. Ἡ πίεσις ἀπό τά σώματα των ήτο τόση ὥστε ήτο δύσκολον νά ἀναπνεύσῃ. Εἰς τό μέσον τῆς μεγάλης αὐτῆς συρροῆς (rush) ἴσταντο ἕνας μέ τήν γκαΐδα καί δύο μέ τύμπανα. Ἦρχισαν νά παίζουν μίαν "zatchenitza" πληροῦντες τήν ἀτμόσφαιραν μέ τόν ἐπιβλητικόν ἐκεῖνον (compelling) 7/16 ρυθμόν.

Αἴφνης μία ἀπό τάς γυναῖκας πλησίον εἰς τό κηροπήγιον ἤρχισε νά κινῆται (sway) ἐρρυθμῶς (intime) μέ τήν μουσικήν, ἀλλαι τήν ἠκολούθησαν καί κατόπιν ἄλλη. Ταχέως ἐχώρευαν ἑαυτάς εἰς ὑπνωτικήν trance Ἡ γραῖα μας ἐσηκώθη μαζῆ των, δονουμένη καθ' ὅλον τό σῶμα (quivering all over) μέ μεγάλην ἔκστασιν. Αἱ κινήσεις ήσαν like a violent fit of ague ἀλλ' ήτο φανερόν, ὅτι ἀκολουθοῦσαι ἀκριβῶς τόν ρυθμόν

Οἱ πλεῖστοι ἀπό τούς ἐπιλοίπους ἤρχισαν μίαν ἀκολουθίαν εἰς τούς Ἁγίους Κωνσταντῖνον καί Ἑλένην.

"Ἄν δέν ἐπρόσεχα τόσονπολύ εἰς κάθε κίνησιν τῆς γραΐας, εἶναι βέβαιος ὅτι καί ἐγώ ταχέως θά παρεσυρόμην ἀπό τήν λίαν διεγερτικήν μουσικήν (wildly exciting music).

Ὅλοι εἰς τό δωμάτιον ἐκινουῦντο καί ἐδοῦντο.

Αἱ γυναῖκες ἐχώρευον πρό τῶν εἰκόνων, ὑποκλινόμεναι καί γονυκλίνουσαι καί σταυροκοπούμεναι μέ ἀναμμένα κηρία.

Τότε παρετήρησα μία γυναῖκα, ἡ ὁποία δέν ἐχώρευεν, εἶχε δύο περίεργα ἐρυθρά ὑφάσματα σκεπασμένα μέ χρυσᾶ καί ἀργυρᾶ νομίσματα. Τάσκεπάσματα αὐτά τά ὁποῖα ὁμοιάζουν πρός σακκία τά ἐτοποθέτησε (fitted on to) εἰς τάς εἰκόνας, ὥστε ἐκαλύφθησαν ὀπισθεν καί εἰς τά πλευρά μέ κάλυμμα ἀπό δονούμενον (jingling) μέταλλον. Κάθε νόμισμα ήτο ἀφιέρωμα κάποιου προσκνητοῦ.

Δύο νέοι, μέ καινουργεῖς ἐνδυμασίας καί τελείως καθαρὰ (spotless) λευκά πουκάμισα ἔφεραν τάς εἰκόνας ἀπό τό δωμάτιον εἰς τό φῶς τοῦ ἡ-

λίου. Τούς ήκολούθει γέρων, ό όποϊος καθ'όλην τήν ήμέραν έξετέλει χρέη
ως *επιλαχον*

Οί μουσικοί άνέκρουσαν πάλιν καιήγοῦντο τής συνοδείας.

"Οπισθεν από τούς φέροντας τούς εϊκόνας έβάδιζον πρῶται αϊ γυναϊκες
αϊ όποϊαι έχόρευσαν εϊς τήν μικράν οϊκοδομήν, κατόπιν όλόκληρον τό χω-
ρίον και οι προσκυνηταί οι όποϊοι ήλθον εϊς *Vulgari* διά τήν ήμέραν
αύτήν.

"Εδραμιον έμπρός νά λάβω κινηματογραφικήν ταινίαν (*to film*) τής πομ-
πής πορευομένης (*straggling down*) κάτω του λόφου (*the hillside*) πρός
τό δάσος όπου μία τελετή τελεϊται εϊς τό φρέαρ του 'Α. Κωνσταντίνου.
Τελευταϊοι ήρχοντο δύο παπάδες, ό εϊς έφερε έπανοκαλύμανχον (*cape and*
stole) ό άλλος έφερε μικρόν όρειχάλκινον δοχεϊον (*bucket*) μέ φωτιά
και άναμμένον θυμιατό.

Ή πηγή ή όποϊα έιρεφε τό πηγάδι εῦρίσκετο εϊς άνοικτό μέρος κάτω από
κρημόν εϊς τό δάσος.

Όταν όλοι έφθασαν, δύο στρατιῶται άπέσυραν τό βαρύ σιδηροῦν κάλυμμα
τό όποϊον έκάλυπτε τό πηγάδι.

Παρετήρησα ότι αϊ γυναϊκες όμου ίσαντο παρά τό πηγάδι, ένῶ οι άνδρες
ϊσαντο εϊς σειράς εϊς τά ύψώματα.

Ή τελετή του *Vulgari* κατά πᾶσαν πιθανότητα εϊνε λείψανον πρό-Χριστια-
νικής τελετής, ή όποϊα συνεδέθη μέ τήν έορτήν του 'Αγ. Κωνσταντίνου.

Όταν αϊ γυναϊκες έπορεύοντο χωρίς θόρυβον εϊς τό πράσινον ήμίφως του
δάσους άπετέλουν σκηνήν μεγάλης εῦμορφίας και θαυμασμοῦ (*wonder*)

Τό φῶς τό όποϊον διήρχετο δια (*the fitful shaft*) of light that filtered down
^{through} μέσου τῶν ύψηλῶν δένδρων παρείχε εϊς τό όλον κάτι τό μαγικόν (*a quality*
of magical unreality).

Ή τελετή εϊς τό στόμιον του πηγαδιοῦ ήτο πολύ άπλή. Ο γεροντότερος
από τούς παπάδες έθυμιασε τά νερά και κατόπιν έρριψε τρία άναμμένα
κάρβουνα εϊς ^{το} μαῦρο άνοιγμα του πηγαδιοῦ (*black well-shaft*). Τό εϊδι-
κόν δοχεϊον (*bucket*) έγεμίσθη και πρῶται αϊ γυναϊκες παρῆλθον νά

ἀγιασθοῦν (to be asperged). Τό δοχεῖον ἐκ νέου ἐπληρώθη πολλάκις ἕως ὅτου ὄλοι ἠγιάσθησαν.

Ἀμέσως ὡς ἐτελείωσε τό ἀγίασμα αἱ γυναῖκες ἤρχισαν μέγαλον χορόν μέσῳ τῶν δένδρων κρατοῦμεναι ἀπό τά χέρια.

Ὁ οὐρανός ἐν τῷ μεταξύ ἐμαύρισε μέ μεγάλη νέφη. Ἡ βροχή ἐπιπτε ἐπί δύο ὥρας, ὄλο τό ἀπομεσήμερο, μέχρι τῆς πέμπτης καί ἡμισείας ἔβρεχε ἀκόμη. Ἡ βροχή ὁμως ἔπαυσε ἀκριβῶς εἰς τās ἕξ καί ὁ ἥλιος ἐφάνη.

Ὅλοι ἐπορεύθημεν εἰς τό χωρίον.

Ἡ πλατεῖα ἦτο πλήρης κόσμου, οἱ ὅποιοι ἔτρεχον μέ μεγάλα δέματα ξύλων νά ἀνάψωσι τήν πυράν. Συνεσώρευσαν ξύλα εἰς τετραγωνικόν στίβον μέντε περίπου πῶδων ὕψους καί εἴκοσι ποδῶν μήκους εἰς ἐκάστην πλευράν.

Ἐν τῷ μεταξύ δύο ὄμιλοι χορευτῶν ἤρχισαν διπλοῦν χορόν, ἕκαστος ὁμιλος ἀκολουθῶν διαφορετικά βήματα, ἀλλ' ἀκολουθοῦντες τόν ἴδιον σκοπόν τῆς "γκάϊδας". Ὅταν ἤρχισε νά σκοτινιάζη, ἤρχισε τις νά αἰσθάνεται *δριτμιστ μαγιμι εἰς τὴν πύρα* ἴσως ἔνεκα τῶν χορευόντων σωματῶν, ἢ ἴσως *ἀπαππαπαμάπππππππππ* ἦτο συνέπεια τῆς καταιγίδος ἢ ὅποια ἐνέσχυσε πρό ὀλίγου.

Ὅταν ὁ χορός ἔφθασε (*danced its snakey way to the*) εἰς τόν στίβον τῶν ξύλων διά τήν πυρκαϊάν, εἶχε ἤδη σκοτεινιάσει ἀρκετά. Ἐκινούντο ἐπί ὥραν χωρίς διόλου νά σταματήσουν. Οἱ χορευταί ἐν τούτοις ἦσαν ἀρκετά σιωπηλοί καί συγκρατημένοι (*controlled*) *οὐδὲ σιγὰ ὀργιστοῦν* ἢ *ἀνατίλη φωνῶν* (*wild shouting*).

Αἰφνιδίως ἡ μουσική ἐσταμάτησε. Ἐφθασε ἡ στιγμή ν' ἀναφθῇ ἡ φωτιά. Οἱ παπάδες συνοδευόμενοι ἀπό τούς δύο τούς φέροντας τās εἰκόνας ἦλθαν εἰς τό ἄνω μέρος τοῦ στίβου (*stage*) καί περιστράφησαν περί αὐτήν.

κατόπιν ἠνάφθη ἡ πυρά ἀπό ἀναμμένα κάρβουνα, τά ὅποια ἐλήφθησαν ἀπό τό θυμικτό, ἀπό τόν γεροντότερον παπάν.

Διωπηλοί ιστάμεθα καί παρατηροῦμεν νά καίηται ἕως οὐ ⁷⁶

μάζα λευκῶν θερμῶν καρβούνων Ἰθ περίπου ἰντσῶν βάθους.

Οἱ κρατοῦντες εἰκόνας περιῆλθον ἀκόμη μίαν φοράν, τά μάτια των ἀτε-
νίζοντα τήν δυνατήν θερμότητα τῆς πυρᾶς.

τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι τό πῦρ ἦτο ἔτοιμον διά τόνχορον.

Οἱ μουσικοί ἤρχισαν τήν ἴδιαν "zatchenitza" τήν ὁποίαν ἔπαιζαν καί

τό πρωί. Ὅταν οἱ φέροντες τάς εἰκόνας ἐπέστρεψαν εἰς τάς προτέρας

των θέσεις, δύο γυναῖκες ἦλθον μπρός καί εὐλογήθησαν ἀπό τόν παπᾶν

πρίν φιλήσωσι τάς εἰκόνας. Ἀργά περίεξ πρό τῶν εἰκόνων ἀκολουθοῦσαι

τό ἴδιον βῆμα ὅπως ὅταν ἐχόρευον εἰς τό ἐγκατελελειμμένον μοναστήριον.

Παρατήρησα τά μάτια των νά στρέφονται πρὸς τά ἄνω κάτω ἀπό τά

βλέφαρα των, τό πρόσωπον των κατέστη ἀκίνητον (zigid) καί ἐχόρευ-

σαν κατ'εὐθεΐαν εἰς τήν πυράν (blast). Αἱ γυναῖκες διέσχισαν μέσφ

τῶν ἀναμμένων καρβούνων καί ὑποκλινόμεναι ἀπ'ἐδῶ καί ἀπ'ἐκεῖ ὡς

ἐκκράμές. Τρεῖς φορές διά μέσου καί τρεῖς φορές περίεξ τῆς πυρᾶς ἐχό-

ρευσαν, χωρίς οὐδ'ἐλάχιστον φούσκαμα (blister) εἰς τά γυμνά των πό-

δια, χωρίς μία κλωστή νά καῖ (singed) εἰς τάς μακράς συρομένας ἐσθῆ-

τας των.

"Αὐτό εἶναι θαῦμα θεοῦ ἐφώναξε ὁ ἀστυνόμος, ιστάμενος παραπλεύρως ἐ-

μοῦ καί σταυροκοπούμενος.

Ἄμέσως ὡς ἡ τελετή τῆς πυρᾶς ἐτελείωσε αἱ εἰκόνες ἐπεστράφησαν εἰς

τήν ἐκκλησίαν.

Βοηθούμενος ἀπό δύο ἀστυνόμους ἐξήτασα τάς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι πρό

ὀλίγου ἐπέστρεψαν ἀπό τόνπερίπατον των ἐπί τῆς φωτιᾶς. Νομίζω θέν

παρῆλθον τριάκοντα δευτερόλεπτα κᾶν, ἀφ'οῦ ἐξῆλθον τῆς πυρᾶς καί

τοῦ χρόνου ἐπὶ τῆς ἀφῆλας. Πρῶτον ἔλαβον τόν παλμόν τῶν δύο χορευτριῶν

ἦτο ὀλίγον ταχύτερος τοῦ φυσικοῦ εἰς τήν νεωτέραν τῶν δύο, τῆς μεγα-

λειτέρας ὁμως τῶν δύο γυναικῶν ἡ καρδία ἔπαλλε φυσικά. Τοῦ ὀφθαλμοῦ

(ρυτίε) ἡ ἀντίδρασις (—————) εἰς τό φῶς ἦτο ἐπίσης φυσική. Ἡ ἀναπνοή των

ὁμως ἦτο ἀσυνήθως βαθεῖα καί βραδεῖα. τό πέλμα (sole) τῶν ποδῶν

ἦτο ἐκεῖνον τό ὁποῖον ἰδιαιτέρως μέ ἐνδιέφερε. Ἡ σὰρξ καί τό δέρμα τῶν δύο γυναικῶν ἀπολύτως δέν εἶχε προσβληθῆ (*was absolutely unscathed*) μετά τήν τελετήν. Ἐθαύμασα τήν ἀπαλότητα (*softness & pliability*) τῆς ἐπιφανείας των. Δέν ὑπῆρχον ἴχνη χονδρότητος (*calloused thick-ness*) ὅπως θά ἀνέμενε τις νά εὔρη εἰς τούς πόδας χωρικῶν ἑμφατικῶς μοῦ εἶπεν ὁ ἀστυνόμος ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς περιφερείας αὐτῆς σπανίως ἐπεριπάτουν γυμνόποδες, ἐν μέρει διότι τό ἔδαφος ἦτο ἰδιαιτέρως ἀνώμαλον (*rough*) καί γεμάτον ἀπό ὄφιν πυριτολίθους (*jagged flint*) καί ἐν μέρει διότι ἐθεώρουν ἄτομον ἀνυπόδητον ὅτι εἶναι εἰς τό τελευταῖον στάδιον πτωχείας καί ἐκπεσμοῦ (*impoverished degradation*). Ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες ἦσαν τελείως εἰς τās αἰσθήσεις των. Ἐμίλουν ἡσυχῶς πρὸς τούς γνωστούς των. Καί οὐδόλως ἀντίλεξαν διά τήν ἐξέτασιν μου. Ὄταν ἐτελείωσα ἔδωσα εἰς ἐκάστην αὐτῶν ἀπό ἓνα δῶρον καί ἐκεῖναι ἀπό μέρους των ἔλαβον τεμάχιον ξυλοκαρβούνου δι' ἐμέ, νά τό κρατήσω ὡς ἐνθύμιον τῶν Νεστιναρίων.

Ἀμέσως ὡς ἐτελείωσα τήν ἐξέτασιν μου τῶν γυναικῶν ἐπέστρεψα εἰς τήν πυράν νά παρακολουθήσω τόν χορόν. Οἱ χωρικοί ἐσχημάτισαν ἕξ κύκλου καί περιστρέφοντο περίξ τῆς πυρᾶς τρίς ἀντίστροφα πρὸς τό ὠρολόγιον καί κατόπιν ἅπαξ συμφώνως πρὸς τό ὠρολόγιον (*for three counter-clockwise & then one clockwise circle*) τὰ βήματα ἦσαν ἀνόμοια ἀπό ὅτι εἶδα προηγουμένως. Ὄταν ὁ παράδοξος αὐτός χορός ἐτελείωσε ἤρχισαν πάλιν τήν *razatche nitza* " τόν προτιμώμενον ἕξ ὅλων τῶν Βουλγαρικῶν χορῶν. Ἦτο ἄλυσος τετρακοσίων περίπου ἀτόμων, ἡ ὁποία ἐξετείνετο δι' ὅλης τῆς πλατείας τοῦ χωρίου. Ἡ τρομερά (*fierce*) κομίνη ἡ λάμψις τῆς πυρᾶς ἐφώτιζε τὰ σκοτεινά πρόσωπα τῶν χορευτῶν καί ἔκαμνε μακράς μαύρας σκιάς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, αἱ ὁποῖαι ἐχόρευον (*flickered*) τρελλόν ἰδικόν των χορόν.

Ὁ χορός αὐτός ἐπεδείκνυε τοιαύτην ἐντασιν καί πεποίθησιν ὥστε μέ ἔκαμνε νά αἰσθάνωμαι ὅτι ἐλάμβανε μέρος εἰς μυστήριον, τοῦ ὁποίου ὁ ἔξω κόσμος δέν ἦτο δυνατόν νά γνωρίζῃ τί (καί ὁ *Idiot Chorutoy* ἔλαβε μέρος εἰς τόν χορόν αὐτόν)